

Het ongunstig advies van de Inspectie heeft enkel betrekking op de wijziging van artikel 7.4.1, §1 van het Energiebesluit. De andere delen van het ontwerp worden door de Inspectie positief geadviseerd. De Inspectie meent dat de betrachting om met de wijziging vooruit te lopen op de evaluatie die dient te worden uitgevoerd in opvolging van hetgeen daarover bij het regeerakkoord werd bepaald, moeilijk te volgen is. Men dient volgens de Inspectie eerst te evalueren alvorens te beslissen, o.b.v. het resultaat van de evaluatie, welke de mogelijke wijzigingen zullen zijn aan de vigerende regelgeving. De gevoerde redenering waarbij een wijziging wordt doorgevoerd zonder de resultaten van de evaluatie af te wachten is volgens de Inspectie onlogisch en hypothekeert het resultaat van de nog uit te voeren evaluatie.

Deze redenering kan niet worden gevolgd. De Inspectie van Financiën verliest bij zijn redenering immers een aantal cruciale elementen uit het oog:

- Conform artikel 7.4.1, §2, tweede lid van het Energiebesluit is de minister van energie wettelijk verplicht om minstens om de twaalf maanden een call te lanceren én moet die call conform artikel 7.4.1, §1 verplicht ook geothermie bevatten.
- Het Vlaams Regeerakkoord houdt daarentegen net in dat enkel nog nieuwe steun voor geothermie wordt toegekend na en op basis van de resultaten van de nog uit te voeren evaluatie. Het Regeerakkoord houdt zodoende wat betreft de ondersteuning van geothermie in afwachting van die evaluatie een standstill in.

Dit houdt dus op basis van de huidige regelgeving en het regeerakkoord een catch-22 in voor de minister van energie: ofwel moet artikel 7.4.1, §2 van het Energiebesluit worden geschonden, ofwel wordt de in het Regeerakkoord vervatte standstill niet nageleefd. De middels het ontwerp voorgestelde oplossing zorgt er echter net op flexibele wijze voor dat de minister geen van beide moet schenden. Het voorstel houdt ook geen voorafname in op de evaluatie die immers in alle objectiviteit zal worden uitgevoerd, maar houdt in dat kan worden vermeden dat deze bepaling uit het Energiebesluit thans moet worden aangepast om in het licht van het regeerakkoord geothermie minstens tijdelijk te schrappen om ze dan later eventueel bij een gunstige evaluatie weer te moeten herintroduceren. De voorgestelde wijziging is dan ook zeker wettig, regelmatig en doelmatig.

Het begrotingsakkoord werd verkregen op 6 februari 2020.

2. INHOUD

2.1. Algemene toelichting

Sinds 2015 steunt de Vlaamse overheid via de call groene warmte ook aardwarmte uit de diepe ondergrond. Het betreft de steun aan de warmtecentrale en het warmtenet dat de groene warmte transporteert en distribueert. Het Vlaams regeerakkoord (p. 209) stelt hierover “*We evalueren op korte termijn daarom de resultaten van de twee diepe geothermieprojecten. Het toekennen van ondersteuning aan nieuwe diepe geothermieprojecten wordt afgewogen op basis van deze evaluatie.*” Ten einde wordt een wijziging voorgesteld met betrekking tot de procedurele manier waarop de calls groene warmte inhoudelijk worden samengesteld.

Tevens wordt voorzien in een mitigerende overgangsmaatregel op het vlak van de uitvoeringstermijn van de projecten die ineens werden geconfronteerd met een ex post facto bijkomende regelgevende verplichting, namelijk het hebben van een opsporings- en winningsvergunning voor aardwarmte.

Tot slot wordt voor het verkrijgen van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten de maximale investeringskost K_i die gehanteerd zal worden voor de berekening van de specifieke bandingfactor aangepast.

//

2.2. Artikelsgewijze bespreking

- Artikel 1: Middels de ILUC-richtlijn¹ uit 2015 wordt o.a. de richtlijn 2009/28/EG gewijzigd. Een van de wijzigingen die tegen 10 september 2017 moest worden omgezet, is dat in die hernieuwbare energierichtlijn een definitie van het begrip “procesresidu” wordt ingevoerd. De term zelf wordt echter nergens in die richtlijn 2009/28/EG verder gehanteerd, en in de ILUC-richtlijn komt hij enkel voor in de considerans, alsook via de wijzigingsartikelen m.b.t. de invoering van de definitie in de richtlijn 2009/28/EG en in een andere richtlijn. Het Vlaamse Gewest was dan ook van mening dat dit specifieke begrip daardoor geen omzetting behoefde, te meer daar ook in de Engelstalige versie van die richtlijn het begrip “processing residue” op eenzelfde manier wordt gehanteerd.

Daarenboven wordt het woord “residu” – dat niet werd gedefinieerd – zowel gebruikt in andere definities (bijv. “van landbouw, aquacultuur, visserij of bosbouw afkomstige residuen”) uit die richtlijnen, als in het beschikkende gedeelte van de richtlijn 2009/28/EG zelf. Men kan dus niet zomaar de woorden “procesresidu” en “residu” gelijkstellen. Te meer daar in het kader van het subsidiariteitsbeginsel de lidstaten over beleidsvrijheid beschikken om dat begrip zelf in te vullen zolang de doelstellingen van de richtlijn worden bereikt.

De richtlijn 2009/28/EG wordt bovendien vervangen en ingetrokken door de nieuwe hernieuwbare energierichtlijn (EU) 2018/2001. In die richtlijn wordt de term “procesresidu” niet meer gebruikt, maar wordt wel “residu” gedefinieerd (wat volgens de concordantietabel daarmee wordt gelijkgeschakeld), en dit op eenzelfde wijze als het oudere begrip “procesresidu”. Deze richtlijn moet worden omgezet tegen 30 juni 2021.

Het Vlaamse Gewest wordt nu geconfronteerd met het feit dat de Europese Commissie met een ingebrekestelling dreigt omdat de definitie van het begrip “procesresidu” uit de ILUC-richtlijn – die dus nergens verder in de richtlijn 2009/28/EG wordt gebruikt – door het Vlaamse Gewest niet in de energieregelgeving werd omgezet.

Er is echter geen reden om af te wijken van het eerder ingenomen standpunt dat het niet nodig is deze – ondertussen verouderde en overigens niet concreet in de richtlijn gebruikte definitie – om te zetten. Concreet worden immers bij omzetting de beoogde eindresultaten in de eigen wetgeving vastgelegd door middel van “*nationale uitvoeringsmaatregelen*”. Het beoogde eindresultaat voor richtlijn 2009/28/EG, zoals geamendeerd door de ILUC-richtlijn, wordt in deze weldegelijk bereikt. Wel wordt voorgesteld om de gelijklopende definitie van het begrip “residu” uit de richtlijn 2018/2001 – die dus tegen 30 juni 2021 moet worden omgezet – reeds nu om te zetten, en dit zo bij de Europese Commissie aan te melden.

- Artikel 2: Het begrip “residu” wordt in de context van de voormelde richtlijnen al gehanteerd in bepaalde definities uit artikel 1.1 van het Energiebesluit, alsook in artikel 6.1.12/1 en bijlage XI van het Energiebesluit m.b.t. de duurzaamheidscriteria voor biomassa. Omdat het nieuw gedefinieerde woord “residu” in artikel 6.2/3.2 van het Energiebesluit echter ook al wordt gebruikt, maar dan in de normale taalkundige betekenis, wordt voorgesteld om aldaar dat woord te vervangen door het woord “restwaarde”.
- Artikel 3: Via besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 werd het Energiebesluit van 19 november 2010 gewijzigd voor wat betreft de organisatie van de calls groene warmte.

¹ Richtlijn (EU) 2015/1513 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 tot wijziging van Richtlijn 98/70/EG betreffende de kwaliteit van benzine en dieselbrandstof en tot wijziging van Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen



Sindsdien organiseert het Vlaams Energieagentschap één grote call groene warmte, in plaats van afzonderlijke calls voor enerzijds biomassa-installaties met een bruto thermisch vermogen van meer dan 1 MW en anderzijds installaties voor de benutting van aardwarmte uit de diepe ondergrond. Binnen deze overkoepelende call groene warmte komen naast voornoemde technologieën ook bijkomende technologieën, door de minister vastgelegd in het Ministerieel besluit dat de call organiseert, in aanmerking.

Alle groene-warmte-installaties worden ten opzichte van elkaar gerangschikt op basis van kostenefficiëntie en CO₂-besparing. Biomassa-installaties met een vermogen van meer dan 1 MWth en installaties voor de benutting van aardwarmte uit de diepe ondergrond moeten conform het Energiebesluit van 19 november 2010 altijd in aanmerking komen voor steun binnen een call, de overige technologieën niet. Dit onderscheid is gebaseerd op de evolutie van ontwikkeling van de regelgeving over de call groene warmte. Om de verschillende technologieën voor groene warmte gelijk te behandelen, wordt voorgesteld om ook het opnemen van deze technologieën (met uitzondering van de technologie, vermeld in artikel 7.4.1, §1, derde lid, 1^o van het Energiebesluit) die expliciet in het Energiebesluit van 19 november 2010 worden genoemd, optioneel te maken.

Door de voorgestelde wijziging kan ook op flexibele wijze een begin van uitvoering worden gegeven aan het regeerakkoord (p. 209) dat stelt *“We evalueren op korte termijn daarom de resultaten van de twee diepe geothermieprojecten. Het toekennen van ondersteuning aan nieuwe diepe geothermieprojecten wordt afgewogen op basis van deze evaluatie.”* waarbij wordt vermeden dat nu het artikel 7.4.1 moet worden aangepast om in afwachting van die evaluatie geothermie uit te sluiten maar tegelijkertijd wordt vermeden dat als die evaluatie positief zou zijn het Energiebesluit van 19 november 2010 dan terug moet worden aangepast om dit opnieuw mogelijk te maken. Op deze wijze kan de minister zelf grotendeels de inhoudelijke omvang van iedere call bepalen.

- Artikel 4: er wordt om billijkheidsredenen een overgangsbepaling ingevoerd met betrekking tot de gevolgen voor de call groene warmte van de verplichting tot het hebben van een opsporings- en winningsvergunning voor aardwarmte.

Sinds 2015 steunt het Vlaams Energieagentschap via de call groene warmte aardwarmte uit de diepe ondergrond. Het betreft de steun aan de warmtecentrale en het warmtenet dat de groene warmte transporteert en distribueert.

In 2016 voerde het Vlaamse Gewest de verplichting tot het hebben van een opsporings- en winningsvergunning voor het boren naar aardwarmte in. De vereiste tot het verkrijgen van een opsporings- en winningsvergunning alvorens de boringen voor diepe aardwarmte kunnen aanvangen, werd opgelegd bij het decreet van 25 maart 2016 tot wijziging van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond, wat betreft het invoegen van een hoofdstuk over het opsporen en het winnen van aardwarmte en een hoofdstuk over een structuurvisie inzake de diepe ondergrond².

De subsidiedossiers binnen de call groene warmte moeten uiterlijk binnen de vier jaar na de datum van principebeslissing in gebruik genomen zijn.³ Dit betekent voor de groene warmte uit aardwarmte uit de diepe ondergrond dat de boringen naar diepe aardwarmte moeten voltooid zijn. De projecten die steun hebben gekregen vóór het invoeren van de verplichting tot opsporings- en winningsvergunning worden bijgevolg geconfronteerd met een bijkomende procedure alvorens de werken te kunnen starten. Het betreft twee projecten uit de call groene warmte in 2015. Beide projecten hebben een goedkeuringsdatum in mei 2016.

² BS 6 mei 2016, inwerkingtreding op 1 januari 2017.

³ Artikel 7.4.3, §4, 3^o Energiebesluit van 19 november 2010.



Die waarde is maximaal:

- o In het eerste geval: indien de installatie een maximaal AC-vermogen van de omvormer heeft van meer dan 750 kW is dit de waarde, vermeld in M 3.7. Het eerste geval betreft de casus waar de installatie op basis van het maximaal AC-vermogen van de omvormer – ongeacht of het gaat om een installatie die in een directe lijn injecteert die de eigen site overschrijdt - altijd tot een niet-representatieve projectcategorie zal behoren. Hiermee worden ze behandeld net zoals een standaard projectspecifiek PV-project uit cat. 1.
- o In het tweede geval: indien de installatie een maximaal AC-vermogen van de omvormer heeft van 750 kW of minder is dit de waarde vastgelegd conform punt 3.1.1 (M 3.1) van bijlage III/1. Het tweede geval betreft projecten die mocht het niet hebben gegaan om een installatie die in een directe lijn injecteert die de eigen site overschrijdt op basis omwille van het vermogen tot een representatieve projectcategorie zou hebben behoord. Hierbij zal als de maximale waarde worden gehanteerd de waarde die voor de respectievelijke representatieve projectcategorie werd vastgelegd.

In beide gevallen wordt de bekomen waarde vervolgens vermenigvuldigd met een factor 1,15. De reden van deze verhoging met 15 procent is om rekening te houden met de (meer)kost van de directe lijn die de eigen site overschrijdt t.o.v. een project met eenzelfde AC-vermogen dat niet in een dergelijke directe lijn injecteert.

- De regeling uit artikel 5 is conform artikel 6 voor het eerst van toepassing op de projecten waarvoor vóór de datum van inwerkingtreding van dit besluit
 - o hetzij nog geen voorlopige bandingfactor werd verkregen, conform artikel 6.2/1.7, §1 van het Energiebesluit van 19 november 2010;
 - o hetzij nog geen definitieve bandingfactor werd verkregen conform artikel 6.2/1.7, §2, vijfde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010⁵.
- Artikel 7 betreft de inwerkingtredingsbepaling. Gelet op de hoger opgenomen argumentatie met betrekking tot de regelmaat van de calls groene warmte, en de consequenties m.b.t. het mogelijks verval van de toegekende steun t.g.v. het introduceren van de opsporingsvergunning voor bestaande dossiers, is een onmiddellijke inwerkingtreding van het besluit noodzakelijk. Ook de omzetting van het begrip “residu” kan, gelet op het dispuut met de Europese Commissie aangaande het begrip “procesresidu” best zo snel mogelijk geschieden.
- Artikel 8 betreft de uitvoeringsbepaling.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Doordat de artikelen 3 en 4 ingrijpen op de voorwaarden uit de kaderregeling voor de ondersteuning van nuttige groene warmte heeft dit potentieel een beperkte impact op de begroting:

- Artikel 3 van het ontwerpbesluit heeft immers een impact op het toepassingsgebied van deze subsidie zoals omschreven in artikel 7.4.1 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Deze impact is eerder theoretisch aangezien dit enerzijds los staat van de beschikbare middelen die immers door de minister worden bepaald, en anderzijds doordat het totale toepassingsgebied ook steeds door de minister wordt bepaald via het ministerieel besluit dat de call opent, en die ook steeds voor advies aan de Inspectie van Financiën;

⁵ Aangezien dergelijke PV-projecten uit de categorieën 1 en 6 niet altijd over een omgevingsvergunning moeten beschikken voorziet artikel 6.2/1.7, §1, vijfde lid van het Energiebesluit van 19 november 2010 immers als afwijkende procedure dat in zo een geval ook rechtstreeks zonder eerst de procedure voor het verkrijgen van een voorlopige bandingfactor te volgen al een aanvraag tot het verkrijgen van een definitieve bandingfactor kan worden ingediend.



Bijlagen:

- (Bijlage 1) ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aangaande geothermie bij groene warmte en de aanpassing van de parameters voor de berekening van de onrendabele top
- (Bijlage 2) het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 9 januari 2020
- (Bijlage 3) het begrotingsakkoord d.d. 6 februari 2020.

